

FIPs retningslinjer	Rev.: 1	Dato: 08.02.2003
Retningslinjer for bedømmelse av astroekspонат	Org.: Ika	Side: 1 av 7

ART.1: KONKURRANSEUTSTILLINGER

1.1 Basis innhold (ref. SREV, GREV art. 1.1 - 1.4)

1.4.1 Disse retningslinjer er utarbeidet for å hjelpe dommere og utstillere til en bedre forståelse av "Spesialreglement for bedømmelse av astrofilatelistiske eksponater ved FIP-utstillinger" (SREV)

ART.2: KONKURRANSEEKSPONATER

2.1 Basis innhold (ref. SREV, GREV art. 2.1 - 2.3)

2.1.1 Et astrofilatelistisk eksponat skal bestå av materiale med tilknytning til utforskningen av verdensrommet. Det utvikles ikke som et motivområde, men er et filatelistisk studium av den vitenskapelige og tekniske utvikling i erobringen av rommet, inkludert stratosfære-forskning, tidlige rakettforsøk og forløpere til ulike typer romfartøy, og gjengir kronologisk de enkelte hendelser innen de ulike programmer.

ART.3: PRINSIPPER FOR OPPBYGGING AV EKSPONATER

3.1 Basis innhold (ref. SREV, GREV art. 3.1)

3.2 Basis innhold (ref. SREV, GREV art. 3.2)

3.2.1 Ekspонатet kan også inneholde varianter av frimerker slik som perforeringsvarianter, fargefeil, overtrykk og sjeldne essays eller prøvetrykk.

3.2.2 Mailgrams oversendt via satellitt, brev medbrakt rundt og på Månen, stratosfærepost, romfartspost og meldinger sendt med raketter kan også inkluderes.

3.2.3 Spesialstempler fra jubileer for hendelser i romforskning bør unngås med mindre det ikke finnes stemplet materiale fra den opprinnelige hendelsen.

3.2.4 Forfalskninger må være tydelig identifiserte.

3.3 Basis innhold (ref. SREV, GREV art. 3.3)

Spesiell oppmerksomhet skal gis til opprinnelsesstedet for poststempler og dato og tid relatert til de ulike romfartshendelser. Ulike typer av poststempler anvendt for samme hendelse, er av betydning for den filatelistiske kunnskap.

Med hensyn til SREV art. 3.3 skal følgende punkter vurderes:

FIPs retningslinjer	Rev.: 1	Dato: 08.02.2003
Retningslinjer for bedømmelse av astroeksponat	Org.: IKA	Side: 2 av 7

Romfartsprogrammer i USA:

- 3.3.1 Konvolutter og kort som dokumenterer oppskytninger, landinger eller andre aktiviteter i rommet, skal være poststemplet med den eksakte dato da hendelsen fant sted.
- 3.3.2 Dersom postkontoret var stengt på det tidspunkt oppskytningen, landingen eller andre romaktiviteter fant sted, er poststemplet fra den påfølgende åpningsdag gyldig.
- 3.3.3 Poststempler for oppskytninger skal kun vises med stemplet fra det nærmeste postkontor til oppskytningsstedet.
- 3.3.4 Poststempler fra oppskytningssteder og ulike rakettprøvefelt i USA er gyldige. Fra 1965 - 75 er enkelte konvolutter og kort påført et offisielt NASA stempel fra postkontoret på Kennedy Space Center (KSC).
- 3.3.5 Konvolutter og kort som markerer landinger skal ha poststempler fra postkontoret ombord på kommandofartøyet i landingsområdet, med dato for redningen av astronautene eller romfartøyet. Dersom det ikke var postkontor ombord på skipet, skal stemplet fra nærmeste havn eller forsyningsbase etter ankomst av skipet godtas. Post fra skip, helikoptre og/eller fly som deltar i redningsstyrken, skal vise stempler med dato innenfor romferdens varighet. Offisielle tilleggs-stempler (cachets) som henviser til redningsoperasjonen ble også brukt på objekter fra redningsfartøyene. Landinger i romferge-programmet finner sted på land og skal være dokumentert med stemplet fra det nærmeste postkontor til landingsstedet.
- 3.3.6 For ulike oppdrag i rommet (etter oppskytning), innenfor de amerikanske programmene, er poststempelet til de aktuelle kontrollsentrene som er ansvarlige for ledelsen av ferden gyldige for bemannede ferder, for satellitter i jordbane og for måne- og romsonder. Poststempler fra bakkestasjoner og skip som støtter romferden kan vises i tillegg. Konvolutter og kort med offisielle stempler (cachets) har primær interesse.

Romfartsprogrammer i Sovjetunionen/Russland

- 3.3.7 I den tidlige perioden var det som regel ingen forhåndsannonsering av oppskytningssteder eller datoer for raketter eller romfartøyer.
- 3.3.8 Før 1975 er det mulig å dokumentere romferder med frimerker, helsaker, konvolutter og kort med spesialstempler som henviser til en romferd og dennes tidspunkt og varighet.
- 3.3.9 Fra april 1975 finnes offisielle poststempler fra Kosmodrom Baikonur som dokumenterer oppskytningen av romstasjoner, forsyningsfartøyer og bemannede

FIPs retningslinjer	Rev.: 1	Dato: 08.02.2003
Retningslinjer for bedømmelse av astroeksponat	Org.: IKa	Side: 3 av 7

romfartøyer. Poststemplene fra Kosmodromen foretrekkes fremfor stemplene fra det offisielle handelsselskapet (Kniga).

- 3.3.10 Stempler fra oppskytninger skal være fra det postkontor som er nærmest oppskytningsstedet (kosmodromene) med datoen for hendelsen.
- 3.3.11 Kosmisk post er filatelistisk materiale som er fløyet ombord i et romfartøy. Fra 1978 er postkontor i funksjon om bord i romstasjonene.
- 3.3.12 For de ulike ferdene (etter start) er poststemplet fra de tilhørende romfartssentra ansvarlig for ferden, gyldige for bemannede romferder og ferder videre ut i rommet.
Poststempler fra bakkestasjoner og skip som støtter romferden, kan vises som tillegg, dersom de er datert under romferden.
- 3.3.13 Landinger for romfartøyer skal dokumenteres med stempler fra det postkontor som er nærmest landingsstedet.

Europeiske romfartsprogrammer

- 3.3.14 Stempler som dokumenterer oppskytninger av satellitter, forsknings- og eksperimentraketter skal vises fra postkontorene til oppskytningsstedene i kronologisk rekkefølge innen de ulike programmene, inkludert de europeisk/amerikanske samarbeids-programmene. Konvolutter med det offisielle ESA stempelet (fra 1979 og fremover i Kourou) er av spesiell interesse.

Siden utviklingen av den første romraketten A4/V2 i Tyskland under den andre verdenskrig var topphemmelig, kan denne viktige perioden i romfarten bare dokumenteres med filatelistiske objekter uten noen henvisning til aktuelle oppskytninger av A4/V2, men med poststempler fra steder og/eller spesielle angivelser av militære enheter eller avdelinger som påviselig hadde ansvar for eller tilknytning til utviklingen og/eller konstruksjonen av disse rakettenes.

- 3.3.15 For europeiske romferder etter start, er kontrollsenteret med ansvar for ferdens forløp enten ESOC i Darmstadt eller også GSOC i Oberpfaffenhofen i Tyskland.

For de ulike nasjonale romfartsprogrammene, finnes det nasjonale kontrollsentra som er ansvarlige. Poststempler fra bakkestasjoner som støtter ferdene kan vises som tillegg.

Andre land som deltar i romfartsprogrammer.

- 3.3.16 For oppskytninger er poststempler fra det nærmeste postkontoret til oppskytningsstedet gyldige.
Det finnes også stempler for midlertidige oppskytningssteder for raketter og startsteder for stratosfæreballonger, så vel som stempler fra nasjonale kontrollsentra.

FIPs retningslinjer	Rev.: 1	Dato: 08.02.2003
Retningslinjer for bedømmelse av astroeksponat	Org.: IKa	Side: 4 av 7

3.3.18 Poststempler, dato og tid

Spesiell oppmerksomhet må gis til opprinnelsen til poststemplet, dato og tidspunkt i forhold de ulike hendelsene.

3.4 Basis innhold (ref. SREV, GREV art. 3.4)

Et astrofilatelistisk eksponat kan omfatte alle eller selvstendige, utvalgte aspekter i samsvar med det følgende:

3.4.a) Fra pionertiden til erobringen av rommet

Et slikt eksponat kan omfatte:

- de astronomer og vitenskapsmenn som bidro med sine lover til utviklingen av moderne romforskning og romferder
- tidlige raketteksperimenter, særlig i tilknytning til rakettpost eksperimenter
- rakettpionerer og deres oppfinnelser
- ubemannede og bemannede stratosfæreballonger
- eksperimentelle rakettflyforsøk
- utviklingen av den første romrakett A4/V2 (ref. 3.3.14)
- rakettoppskytninger i alle land med romfartsaktiviteter, og
- bemannede romferder.

3.4.b) Rakettpost

Et slikt eksponat skal omfatte objekter fløyet med raketter konstruert av vesentlige rakettpionerer som gjennom sine tekniske og vitenskaplige oppfinnelser, brakte vesentlige bidrag til den senere erobring av verdensrommet. Eksponatet kan også inneholde relatert materiale slik som: helsaker, rakettmerker, vignetter utgitt for rakettpostflygninger, nedfotograferte aviser og meldinger transportert med raketter, så vel som konvolutter sendt i rommet med raketter og romfartøy.

3.4.c) Romfartsprogrammer i:

1) USA

- tidlige raketteksperimenter utført av rakettpionerer som også relateres til rakettpost
- ubemannet og bemannet forskning med stratosfæreballonger og eksperimentelle rakettflyforsøk
- programmene med ubemannede og bemannede romferder, inklusive de relaterte forløpere, så vel som objekter fløyet i stratosfæren og rommet.

2) Sovjetunionen/Russland

- rakettpionerer og deres oppfinnelser
- stratosfæreballongflygninger
- de ulike programmene med ubemannede og bemannede romferder fra Sputnik I og til Interkosmos programmet inkludert de tilhørende forløpere og kosmisk post.

FIPs retningslinjer	Rev.: 1	Dato: 08.02.2003
Retningslinjer for bedømmelse av astroeksponat	Org.: IKa	Side: 5 av 7

3) Europa

Et slikt eksponat kan inneholde:

- de astronomer og vitenskapsmenn som gjennom sine lover la grunnlaget for moderne romforskning
- rakettpost eksperimenter utført i de ulike land
- stratosfæreballonger
- prøveflygninger og rakettpionerer
- utviklingen av den første romraketten A4/V2 (ref. 3.3.14)
- eksperimentelle rakettoppskytninger for ulike forskningsformål utført i de enkelte land, også de tidlige forsøk som ble utført i samarbeid med USA og Sovjetunionen
- ELDO, ESRO og ESA programmene
- den europeiske bæreraketen Ariane, og
- europeiske samarbeidsprosjekter på ferder i bemannede og ubemannede multinasjonale romfartsprogrammer.

4) Andre land

Andre land som har private eller offentlige romfartsprogrammer og oppskytningssteder, slik som Australia, Kina, India, Japan og andre, kan brukes ved å dokumentere de ulike rakett- og satellitt-oppskytninger og deres vitenskaplige og tekniske formål.

3.4.d) Ubemannede romforskningsprogrammer

1) Astronomi

- utforskningen av Månen, Solen, planetene og stjernesystemer ved bruk av stratosfæreballonger, raketter, satellitter og romsonder med angivelse av de ulike hendelser og deres relaterte forløpere.

2) Meteorologi

- trinnene fra værvarslingens barndom med bruk av observatorier, forskningsballonger og ballistiske raketter med vekt på dagens datainnsamling og dataoverføring dokumentert med oppskytninger av de ulike typer meteorologiske satellitter.

3) Telekommunikasjon

- Etter et kort sammendrag av de initiale metoder for nyhetsformidling, kan vises utviklingen i teknologi fra oppskytningen av den første telekommunikasjonsballongen og satellitt prøve-flygningene til dagens verdensomspennende nettverk oppnådd med ulike typer kommunikasjonssatellitter oppsendt av de deltagende land.

FIPs retningslinjer	Rev.: 1	Dato: 08.02.2003
Retningslinjer for bedømmelse av astroekspонат	Org.: IKa	Side: 6 av 7

4) Utforskningen av Jorden

- Utviklingen i utforskning av Jordens magnetfelt, atmosfæren og strålingsbelter, så vel som datainnsamling av geografisk, geodetisk og geologisk informasjon ved bruk av stratosfæreballonger, raketter og satellitter kan omfatte dette aspektet.

- Eksponater i samsvar med punktene 3.4.d) 1 - 4 kan også omfatte astrofilatelistisk materiale som dokumenterer utsetting av satellitter som hører til en av disse overskriftene, i forbindelse med Romferge- eller Ariane-programmene.

Konvolutter som dokumenterer hendelser i forbindelse med forskningsoppdrag utført av astronauter eller kosmonauter under bemannede romferder anses ikke å passe i et ekspонат monteret i samsvar med punkt 3.4.d), men skal vises i ekspонат i samsvar med punktene 3.4.e) eller 3.4.c) 1 - 2.

5) Starten av erobringen av rommet

- starten av romforskningsprogrammene under det Internasjonale Geofysiske År 1957/58 og det Internasjonale Geofysiske Samarbeidsår 1959, er en akseptabel måte å introdusere dette studiet.

3.4.e) Bemannede romferder

Bemannede romferder i USA, i Sovjetunionen/Russland og multinasjonale ferder så vel som oppdrag utført av astronauter/ kosmonauter danner basis for en slikt studie. Romferdene fra landene kan vises kronologisk sammen, eller for hvert land separat.

Programmene skal også omfatte de relaterte forløpere, slik som bemannede stratosfæreballonger og rakettfly for forsknings- eller medisinske formål, rakettekspesimenter med dyr, kapselredninger, tester av overlevningsutstyr, testflygninger med satellitter og bæreraketter etc., så vel som romsonder for kartlegging av Månen.

3.5 Basis innhold (ref. SREV, GREV art. 3.5)

3.6 Basis innhold (ref. SREV 3.6, GREV 3.3 - 3.5)

De viste objekter skal være i fullt samsvar med tittelen og det valgte emne.

ART.4: KRITERIER FOR VURDERING AV EKSPONATER

Basis innhold (ref. SREV 4.3 & 4.5, GREV 4.1 - 4.7)

ART.5: JURYERING AV EKSPONATER

Basis innhold (ref. SREV 5.1 & 5.2, GREV 5.1 - 5.9)

FIPs retningslinjer	Rev.: 1	Dato: 08.02.2003
Retningslinjer for bedømmelse av astroekspонат	Org.: Ika	Side: 7 av 7

ART.6: SLUTTBESTEMMELSER

Basis innhold (ref. SREV, GREV 6.1 - 6.2)

Disse retningslinjer kan ikke gi svar på ethvert spørsmål fra en utstillere, men det er allikevel håpet at de gitte råd kan hjelpe dommer og utstillere til en bedre forståelse av de bestemmelser som refereres. Dersom tvil skulle oppstå ved oversettelser, er det alltid den engelske teksten som gjelder. Gyldig fra 1. juni 1999.